

MINISTERIET FOR FAMILIE-
OG FORBRUGERANLIGGENDER
Fødevarestyrelsen

Finn Jensen
Ulstrup Skovvej 3
8860 Ulstrup

KONTOR FOR HUSDYRSUNDHED

J.nr.: 2007-20-24-03920/CHSTKO
02.05.2007

Mistanker om aviær influenza

Ved e-mail af 24. april 2007 har De rettet henvendelse til Fødevarestyrelsen om fjerkræjeres pligt til at anmelde mistanke om aviær influenza. I henvendelsen anmoder De om vejledning og retningslinier for, hvad ejere af fjerkræhold konkret skal gøre og hvornår, hvis der er mistanke om aviær influenza i hobbybesætninger.

I henvendelsen refererer De bl.a. til en konkret straffesag om manglende overholdelse af anmeldepligten, hvor en hobbyejers for nyligt ved Retten i Odense vedtog en bøde på 6.000 kr. for bl.a. at have tilsidesat anmeldepligten ved mistanke om aviær influenza.

Da den konkrete sag er afgjort ved domstolene, kan Fødevarestyrelsen af principielle grunde ikke kommentere sagen.

Generelt kan Fødevarestyrelsen imidlertid oplyse, at aviær influenza er en meget alvorlig og smitsom fjerkræsygdom, og at EU gennem direktiver og beslutninger har fastsat en række minimumsforanstaltninger, som den danske lovgivning tager udgangspunkt i.

Udgangspunktet for myndighedernes mulighed for at iværksætte bekæmpelsesforanstaltninger mod alvorlige og smitsomme husdyrsygdomme som f.eks. aviær influenza så tidligt som muligt er generelle regler i lov om hold af dyr om henholdsvis tilkaldepligt og anmeldepligt.

Efter § 27, stk. 1, i lov om hold af dyr skal den, som i sin varetægt har dyr, der kan mistænkes for at være angrebet af visse alvorlige, smitsomme husdyrsygdomme, herunder bl.a. aviær influenza, tilkalde en dyrlæge. Efter bestemmelsens stk. 2 kan Fødevarestyrelsen fastsætte regler om, at en dyrlæge skal tilkaldes, hvis visse nærmere angivne symptomer forekommer hos dyr.

Tilkaldepligten suppleres i lovens § 28, stk. 1, af en pligt for den tilkaldte dyrlæge til at søge mistanken om sygdommen be- eller afkræftet samt søge sygdommens art konstateret. Hvis en tilkaldt dyrlæge efter undersøgelse eller i øvrigt i forbindelse med sit arbejde får mistanke om, at der foreligger en alvorlig, smitsom husdyrsygdom, herunder bl.a. aviær influenza, skal dyrlægen efter lovens § 28, stk. 2, straks underrette fødevareregionen.

Reglerne om tilkaldepligt og anmeldepligt ved mistanke om udbrud af aviær influenza suppleres ved kommissionsbeslutning 2005/734/EF af 19. oktober 2005¹ af regler om tidlig varsling for aviær influenza. Formålet med kommissionsbeslutningen er at reducere risikoen for indslæbning via vilde fugle af højpatogen aviær influenza forårsaget af influenzatype A, subtype H5N1, på fjerkræbedrifter og andre steder, hvor fugle holdes i fangenskab. Med disse regler pålægges ejere eller ansvarlige for fjerkræ og andre fugle i fangenskab at underrette de veterinære myndigheder, når nogle bestemte hændelser, der muligvis kan skyldes aviær influenza, optræder i besætningen.

Dette er baggrunden for, at der i den danske lovgivning er henholdsvis et regelsæt om mistanke om udbrud af aviær influenza og et regelsæt om tidlig varsling for aviær influenza.

Reglerne om anmeldelse af aviær influenza er forskellige i de to regelsæt afhængig af graden af mistanke, men regelsættene supplerer dog hinanden.

Følgende regler gælder for hobbybesætninger:

- Reglerne om **mistanke om udbrud af aviær influenza** finder anvendelse, hvis der blandt fjerkræ eller andre fugle i fangenskab - uden kendt årsag og inden for et kort tidsrum - optræder
 - kraftigt ydelsesfald eller
 - væsentligt forøget sygelighed eller dødelighed.

I så fald skal ejeren eller den ansvarlige straks tilkalde en dyrlæge, jf. § 3 i bekendtgørelse nr. 298 af 16. marts 2007 om beskyttelsesforanstaltninger i forbindelse med fund af højpatogen aviær influenza i fjerkræ og § 2 i bekendtgørelse nr. 943 af 14. september 2006 om beskyttelsesforanstaltninger ved udbrud af lavpatogen aviær influenza af typerne H5 eller H7 i fjerkræ og andre fugle i fangenskab.

Ved regulær mistanke om aviær influenza skal fjerkræejeren således tilkalde besætningens praktiserende dyrlæge og ikke de veterinære myndigheder.

Det fremgår endvidere af henholdsvis § 4 og § 3 i de pågældende bekendtgørelser, at dyrlægen, hvis mistanken opretholdes, eller dyrlægen i øvrigt i forbindelse med sit arbejde får mistanke om forekomst af aviær influenza, straks skal underrette fødevareregionen og efter dennes anvisning indsende materiale til undersøgelse på Veterinærinstituttet, Danmarks Tekniske Universitet.

Formålet med reglerne om beskyttelsesforanstaltninger mod aviær influenza er at sikre, at de veterinære myndigheder så hurtigt som muligt efter, at mistanke om aviær in-

¹ Kommissionens beslutning 2005/734/EF af 19. oktober 2005 om biosikkerhedsforanstaltninger med henblik på at reducere risikoen for overførsel af højpatogen aviær influenza forårsaget af influenzatype A, subtype H5N1, fra vildtlevende fugle til

fluenza er opstået, kan få be- eller afkræftet mistanken, så effektive bekæmpelsestiltag kan iværksættes for at hindre yderligere smittespredning, hvis der er grund hertil.

- Reglerne om **tidlig varsling for aviær influenza** finder anvendelse, hvis ejeren af eller den ansvarlige for et hobbyfjerkræhold får mistanke om, at der kan være aviær influenza i besætningen på grund af
 - væsentligt fald i foder- eller vandindtagelsen,
 - væsentligt fald i ægproduktionen eller
 - usædvanlig dødelighed.

I så fald skal ejeren eller den ansvarlige efter § 4 i bekendtgørelse nr. 115 af 8. februar 2007 om pligt til overvågning for aviær influenza hos fjerkræ og opdrættet fjervildt straks underrette fødevareregionen. Efter § 5 skal ejeren eller den ansvarlige efter fødevareregionens anvisninger lade materiale indsende til undersøgelse for aviær influenza. I praksis vil en dyrlæge fra fødevareregionen forestå prøveudtagning i hobbybesætninger.

Formålet med reglerne om tidlig varsling for aviær influenza er navnlig at sikre, at de veterinære myndigheder så tidligt som muligt bliver underrettet om muligt smittede besætninger.

I bekendtgørelsen er der endvidere fastsat særskilte regler om tidlig varsling for aviær influenza i erhvervsfjerkræbesætninger.

Grundlæggende er forskellen på, hvornår regelsættene finder anvendelse på hændelser i en besætning, som nævnt styrken af mistanken.

Hvis der er tale om en svag mistanke, finder reglerne om tidlig varsling anvendelse. Udover at der skal udtages prøver, medfører anmeldelsen af den tidlige varslingen ingen restriktioner for det pågældende fjerkræhold.

Er der på grund af hændelsernes eller symptomernes karakter en mere bestyrket mistanke om, at besætningen er smittet med aviær influenza, er det reglerne om beskyttelsesforanstaltninger mod aviær influenza, der skal finde anvendelse. Udover at der skal udtages prøver, medfører mistanken endvidere, at fødevareregionen sætter fjerkræholdet under offentligt tilsyn, hvilket bl.a. indebærer en række restriktioner, herunder bl.a. indelukning og forbud mod flytning.

Fødevestyrelsen er opmærksom på, at der kan være tale om en glidende overgang mellem anvendelsen af regelsættene.

fjerkræ og andre fugle i fangenskab og om et system for tidlig påvisning i områder med særlig risiko med senere ændringer.

I Deres henvendelse beskriver De endvidere et hændelsesforløb, hvor en besætningsejer indsendte en død høne fra sin besætning via egen dyrlæge til Veterinærinstituttet, Danmarks Tekniske Universitet. De anmoder i den forbindelse Fødevarestyrelsen om at oplyse, hvordan besætningsejeren kan sikre sig dokumentation for at have anmeldt en tidlig varsling, da henvendelser til styrelsens hotline ikke registreres, hvis den visiterende dyrlæge i fødevareregionen skønner, at der ikke er mistanke om aviær influenza.

Fødevarestyrelsen kan oplyse, at fødevareregionerne har retningslinier for, hvordan henvendelser fra besætningsejere om tidlig varsling håndteres. Heraf fremgår, at anmeldelsen ikke skal registreres som en tidlig varsling for aviær influenza, når der foreligger en logisk forklaring, f.eks. tegn på angreb fra rovdyr, blodmider eller lignende. Denne vurdering beror på et veterinærfagligt skøn, som udøves af en af fødevareregionens dyrlæger.

Det er umiddelbart Fødevarestyrelsens vurdering, at betydningen af den manglende registrering af henvendelser til fødevareregionerne af de nævnte typer af hændelser i en besætning vil være meget begrænset, da langt de fleste henvendelser bliver håndteret som tidlige varslinger og derfor efterfølgende kan dokumenteres.

Imidlertid er Fødevarestyrelsen enig i, at det vil være hensigtsmæssigt at sikre, at fødevareregionerne altid er i stand til at dokumentere, at henvendelser fra borgere om hændelser i fjerkræbesætninger, der er begrundet i pligten til at anmelde tidlig varsling for aviær influenza, har fundet sted, også selvom den visiterende dyrlæge i fødevareregionen vurderer, at hændelserne ikke er tegn på aviær influenza.

Fødevarestyrelsen vil derfor tage skridt til at sikre, at alle henvendelser om hændelser, jf. regelsættet om tidlig varsling for aviær influenza, registreres og journaliseres af fødevareregionerne, så der er dokumentation for, at anmeldelse har fundet sted, også selvom anmeldelsen afvises.

Samtidig bemærker Fødevarestyrelsen, at registrering af regulære mistanker om udbrud af aviær influenza først sker, når fødevareregionen modtager anmeldelse herom fra den praktiserende dyrlæge, samt ved indberetning fra laboratoriet, eller hvis regionen selv konstaterer en regulær mistanke om aviær influenza, f.eks. på baggrund af en tidlig varsling.

Med venlig hilsen

Christian Strøyer